

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Валентина АРАНЧІЙ

18 листопада 2020 р.

ПРОГРАМА
вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності
за ступенем «Доктор філософії»

освітньо-наукова програма Ветеринарна медицина
спеціальність 211 Ветеринарна медицина
галузь знань 21 Ветеринарна медицина
ступінь вищої освіти Доктор філософії
на 2021 рік

ПОЛТАВА - 2020

Програму підготували:

1. КРУЧИНЕНКО Олег, доктор ветеринарних наук, доцент;
2. ЄВСТАФ'ЄВА Валентина, доктор ветеринарних наук, професор;
3. КУЛИНИЧ Сергій, доктор ветеринарних наук, професор;
4. КИРИЧКО Борис, доктор ветеринарних наук, професор.

Схвалено науково-методичною радою спеціальності Ветеринарна медицина
Протокол від 5 листопада 2020 року № 2.

Голова Сергій КРАВЧЕНКО

ЗМІСТ

1.	ВСТУП.....	4
2.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ.....	5
3.	ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ В РОЗРІЗІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН.....	6
4.	РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	9

1. ВСТУП

Нині розвиток вищої освіти підпорядковується законам ринкової економіки, що вимагає підготовку докторів філософії з ветеринарної медицини, які повинні мати фундаментальну гуманітарну, загальнонаукову, спеціальну та практичну підготовку, досконало володіти своєю спеціальністю, вміти на практиці застосовувати сучасні методи з ветеринарної медицини.

Метою вступного іспиту зі спеціальності є всебічна перевірка готовності вступника до здобуття ступеня доктора філософії, а саме: перевірка рівня знань, умінь та навичок, здібностей до певного виду діяльності з конкурсного предмета, що проводиться у формі вступного іспиту.

Завданнями вступного випробування є:

- перевірка розуміння абітурієнтом програмного матеріалу профільних дисциплін професійної підготовки;
- оцінювання знань особи та здатності до опанування навчальної програми третього ступеня (освітньо-наукового) вищої освіти.

До вступних фахових програм включається навчальний матеріал нормативних дисциплін циклу професійної підготовки за ступенем «Магістр» зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина», що складається з наступних дисциплін:

- Протиепізоотичний захист;
- Загальна та спеціальна хірургія;
- Терапія і профілактика хвороб молодняку незаразної етіології;
- Глобальна паразитологія.

Це дозволяє комплексно оцінити рівень теоретичної і практичної підготовки вступників, визначити ступінь освоєння основних професійних навичок, необхідних для продовження навчання з метою отримання ступеня доктора філософії.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПРАНТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Для вступників передбачається виконання письмового вступного іспиту до аспрантури зі спеціальності, що об'єктивно визначає їх рівень підготовки.

Вступний письмовий іспит до аспрантури зі спеціальності проводиться у вигляді письмових відповідей на поставленні запитання, що містяться у варіативних завданнях.

Екзаменаційні білети передбачають питання з визначених дисциплін. За відповідь предметна комісія зі спеціальності виставляє бали (максимум 100), на основі чого розраховується середній бал за відповіді на всі питання.

Оцінювання здійснюється за бальною шкалою (табл. 1).

Таблиця 1

Система оцінювання іспиту зі спеціальності за 100-бальною системою

Оцінка в балах	Оцінка за 4-бальною шкалою	Пояснення
90-100	відмінно	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73	задовільно	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	Не достатньо (виконання не задовольняє мінімальним критеріям)
0-34		

Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступників на основі раніше здобутого ступеня вищої освіти «Магістр» / освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст», які при складанні вступного іспиту до аспрантури зі спеціальності отримали не менше 60 балів.

Тривалість вступного іспиту до аспрантури зі спеціальності – 2 години.

3. ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ В РОЗРІЗІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Зміст вступного іспиту включає знання матеріалу з наступних дисциплін:

- Протиєпізоотичний захист тварин;
- Загальна та спеціальна хірургія;
- Терапія і профілактика хвороб молодняка незаразної етіології;
- Глобальна паразитологія.

ПРОТИЕПІЗОТИЧНИЙ ЗАХИСТ ТВАРИН

Вступник повинен знати:

- 1) основні методи індикації та ідентифікації патогенів: мікроорганізмів, вірусів;
- 2) патогенну дію мікроорганізмів, вірусів і пріонів на організм тварини птахів, риб та бджіл;
- 3) елементи конструювання біологічних препаратів діагностикумів, вакцин, імуномодуляторів;
- 4) характеристик найбільш важливих в епізоотологічному і економічному відношеннях інфекційних хвороб, їх діагностику, лікування, загальні і специфічні профілактичні і оздоровчі заходи.

На іспит виносяться наступні теми:

Особливості профілактики інфекційних хвороб тварин. Епізоотичний процес, закономірності розвитку, визначення епізоотичної ситуації. Діагностичні ветеринарно-біологічні препарати. Виготовлення, перевірка, умови зберігання.

Лікувально-профілактичні заходи у тваринництві. Роль моніторингу за інфекціями, спільними для людей і тварин, у забезпеченні біобезпеки населення України. Лікувально-профілактичні заходи. Профілактика інфекційних хвороб тварин, птахів, риб та бджіл. Імунобіологічні препарати.

ЗАГАЛЬНА ТА СПЕЦІАЛЬНА ХІРУРГІЯ

Вступник повинен знати:

- 1) загальну і місцеву реакцію організму на травму, види травматизму і його профілактику;
- 2) принципи лікування запальних процесів у тварин;
- 3) види хірургічної інфекції та способи боротьби з нею;
- 4) види ран, біологію ранового процесу, принципи лікування ран. Методи зупинки кровотечі;
- 5) закриті механічні пошкодження, особливості їх перебігу і лікування;

6) етіологію, клінічні прояви, патогенез, принципи лікування і профілактики хвороб шкіри, судин, нервів, м'язів, сухожилків, суглобів і кісток;

7) пухлини, їх вплив на організм, принципи хірургічного лікування;

8) анатомо-топографічну характеристику органу зору, хвороби очей, профілактику масових кон'юнктивно-кератитів;

9) особливості перебігу, лікування хвороб в ділянці голови, шиї, потилиці;

10) проблеми лікування в торакальній та абдомінальній порожнинах;

11) особливості лікування гриж;

12) хвороби органів тазової порожнини і андрологію;

13) хвороби кінцівок і копит.

На іспит виносяться наступні теми:

Ортопедія. Хвороби грудних кінцівок. Хвороби тазових кінцівок. Офтальмологія. Хвороби в ділянці голови. Хвороби зубів. Хвороби ділянки вушної раковини, потилиці, шиї, холки. Хвороби в ділянці грудної стінки, черева та попереку. Андрологічні хвороби. Хвороби в ділянці таза та хвоста. Післякастраційні ускладнення.

ТЕРАПІЯ І ПРОФІЛАКТИКА ХВОРОБ МОЛОДНЯКУ НЕЗАРАЗНОЇ ЕТІОЛОГІЇ

Вступник повинен знати:

1) загальну профілактику внутрішніх хвороб молодняку тварин;

2) методи дослідження хворих тварин;

3) методи і техніку введення лікарських речовин;

4) види і методи терапії;

5) нозологію внутрішніх хвороб;

6) етіологію, патогенез, етапи побудови діагнозу, синдроматику хвороб молодняку тварин, методи діагностики, лікування і профілактики внутрішніх хвороб тварин.

На іспит виносяться наступні теми:

Диспансеризація: задачі, принципи, складові частини, методика проведення. Антенатальна охорона плоду. Неврози, епілепсія та еклампсія. Стреси при транспортуванні, перегрупуванні, відлученні та ветеринарних заходах. Класифікація, особливості протікання та профілактики хвороб обміну речовин. Кетоз корів. Міоглобінурія коней. Аліментарна остеодистрофія. А-гіповітаміноз. Імунодефіцитний стан молодняку. Недостатність цинку. Профілактика шлунково-кишкових хвороб молодняку. Загальні принципи діагностики і профілактики мікроелементів у тварин.

Післяродова гіпокальцемія. Д-гіповітаміноз. Анемія і гіперемія головного мозку та його оболонки. Диференціальна діагностика хвороб нирок. Недостатність та надлишок фтору. Ендемічний зоб. Диференціальна діагностика хвороб печінки.

ГЛОБАЛЬНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ

Вступник повинен знати:

- 1) методи захиттєвої і посмертної лабораторної діагностики арахноентомозів, протозоозів і гельмінтозів великої рогатої худоби, коней, свиней, птиці, м'ясоїдних тварин та заходи боротьби з ними;
- 2) клінічні прояви та патолого-анатомічні зміни при арахнозах і ентомозах, протозоозах і гельмінтозах різних видів тварин;
- 3) цикли розвитку паразитів – збудників арахноентомозів, протозоозів та гельмінтозів у різних видів тварин;
- 4) заходи профілактики за арахноентомозів, протозоозів і гельмінтозів тварин;
- 5) сучасні лікарські засоби при арахноентомозах, протозоозах та гельмінтозах тварин.

На іспит виносяться наступні теми:

Дикроцеліоз жуйних. Токсоплазмоз тварин. Фасціольоз жуйних. Трихінельоз тварин. Опісторхоз м'ясоїдних. Бабезіози жуйних. Цистицеркоз великої рогатої худоби та свиней. Балантидіоз свиней. Ехінококоз тварин. Іксодові кліщі, їх паразитарне значення. Дипілідіоз м'ясоїдних тварин. Ерліхіоз собак. Гіардіоз собак. Пасалуроз кролів. Диктіокаульоз жуйних тварин. Параскароз коней. Ценуроз овець. Езофагостомоз свиней. Монієзіоз овець. Гетеракоз курей. Криптоспоридіоз телят. Гіподермоз великої рогатої худоби. Трихомоноз великої рогатої худоби. Еймеріоз тварин. Сетаріоз великої рогатої худоби. Псороптоз жуйних. Аскарроз свиней. Кнемідокоптоз курей. Оксіуроз коней. Естроз овець. Токсокароз м'ясоїдних тварин. Демодекози тварин. Аскарідіоз курей. Псороптоз кролів. Стронгілідози коней. Телязіоз жуйних тварин. Анаплазмоз жуйних тварин. Саркоцистоз тварин. Саркопотоїдози тварин.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ПРОТИЕПІЗОТИЧНИЙ ЗАХИСТ ТВАРИН

1. Каришева А. Ф. Спеціальна епізоотологія: Підручник. К.: Вища освіта, 2002. 703 с.
2. Практикум із загальної епізоотології / Б. М. Ярчук та ін.; за ред. Б. М. Ярчука. Біла Церква, 1999. 635 с.
3. Каришева А. Ф., Панікар І. І., Каришев С. В. Практикум із загальної та спеціальної епізоотології (інфекційні хвороби тварин). Суми, 2008. 530 с.
4. Загальна епізоотологія: підручник / Б. М. Ярчук та ін.; за ред. Б. М. Ярчука, Л. Є. Корнієнко. Біла Церква, 2002. 655 с.

ЗАГАЛЬНА ТА СПЕЦІАЛЬНА ХІРУРГІЯ

1. Панько І. С., Власенко В. М., Издепський В. Й. Загальна ветеринарна хірургія. Біла Церква, 1998. 263 с.
2. Спеціальна ветеринарна хірургія / І. С. Панько та ін. Біла Церква, 2003. 416 с.
3. Спеціальна ветеринарна хірургія / В. Б. Борисович та ін. Київ, 1993. 496 с.
4. Плахотин М. В., Белов А. Д., Ксютин А. В. Общая ветеринарная хирургия. М.: Колос, 1981. 415 с.
5. Шакалов К. И., Калашник И. А., Мастыко Г. С. Частная ветеринарная хирургия. Л.: Колос, 1981. 464 с.
6. Калашник І. О. Практикум із загальної та спеціальної хірургії. К.: Урожай, 1985. 252 с.
7. Власенко В. М., Тихонюк Л. А., Рубленко М. В. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. Біла Церква, 2003. Ч. 1. 512 с.
8. Власенко В. М., Тихонюк Л. А., Рубленко М. В. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. Біла Церква, 2006. Ч. 2. 544 с.
9. Оперативна хірургія тварин з основами топографічної анатомії / І. І. Магда та ін. К.: Вища школа, 1995. 293 с.

ТЕРАПІЯ І ПРОФІЛАКТИКА ХВОРОБ МОЛОДНЯКУ НЕЗАРАЗНОЇ ЕТІОЛОГІЇ

1. Внутрішні хвороби тварин: підручник / В. І. Левченко та ін. Біла Церква, 1999. Ч. 1. 375 с.
2. Внутрішні хвороби тварин: підручник / В. І. Левченко та ін. Біла Церква, 2001. Ч. 2. 544 с.
3. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин: практикум / В. І. Левченко та ін. Біла Церква, 2000. 223 с.

4. Клінічна діагностика хвороб тварин. / В. І. Левченко та ін. К.: Урожай, 1995. 368 с.

ГЛОБАЛЬНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ

1. Галат В.Ф., Євстаф'єва В. О., Галат М. В. Морфологія гельмінтів тварин (атлас). Полтава, 2009. 100 с.

2. Ветеринарна арахнологія: навчальний посібник / В. Ф. Галат та ін. Полтава: ТОВ НВП Укрпромторгсервіс", 2010. 184 с.

3. Інвазійні хвороби жуйних: навчальний посібник / В. Ф. Галат та ін. Полтава: ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.

4. Глобальна паразитологія / В. Ф. Галат та ін. Київ: ДІА, 2014. 568 с. + 24 с. іл.

5. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник / В. Ф. Галат та ін. Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2012. 338 с.

6. Інвазійні хвороби свійської птиці: Навч. посібник / М. В. Богач та ін. Київ: Ветінформ, 2007. 224 с.

7. Інвазійні хвороби коней / В.Ф. Галат та ін.; за ред. В.Ф. Галата. Київ: НАУ, 2008. 152 с.

8. Манжос О.Ф., Панікар І. І. Ветеринарна протозоологія: Навч. посібник. Донецьк, 2006. 127 с.

9. Посібник з інвазійних, інфекційних та незаразних хвороб свиней: навч. посіб. / Ю.Ю. Довгій та ін.; за ред. Ю.Ю. Довгія. К.: Урожай, 2010. 328 с.

10. Довідник з діагностики гельмінтозів тварин та оцінки ефективності протигельмінтозних заходів / С.І. Пономар та ін.; за ред. С.І. Пономаря. Біла Церква, 2015. 169 с.